

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

The World Bank Centre for Financial Reporting Reform

Descartes

GRADIVO ZA DELAVNICO DESCARTES – MODUL 5

**Upravljanje z Descartes-om na primeru velikega proizvodnega podjetja
Proizvodnja d.d. – področje D in E**

Pripravil: Dejan Šimenc

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

The World Bank Centre for Financial Reporting Reform

UVOD

Pregled področja D in E je bilo ustrezno prikazano v gradivu Katje Pogač – modul 4 in ga zaradi tega v nadaljevanju ne povzemam ponovno. Gradivo se bo osredotočalo na podrobnejši pregled upravljanja z uradnimi trditvami in reorganizacijo vrste poslov ter v povezavi s tem različni primeri oziroma vaje.

PREGLED NA KONTI IN VRSTE POSLOV

V zavihku D se v levi zgornji del prenese zbir vseh vrst poslov in tveganj z uradnimi trditvami in vrsto tveganj (vir podatkov je B7 in B8). Izvedbeno pomembnost lahko določamo nižjo od izračunane v B6 na ravni posameznih vrst poslov ali saldov, razkritij. Desno zgoraj so zbrani konti iz brutobilance, ki so bili povezani s posamezno vrsto poslov ali tveganji, ti pa nadalje naprej povezani z revizijskim področjem. Dodatno polje skrajno desno zgoraj v primerjavi z zavihkom C je ocena tveganja pomembno napačne navedbe in popravljena ocena za posamezno področje, kar nas spominja na to da, kadarkoli v času izvajanja revizije v času testiranja kontrol, analitičnih postopkih in testiranju podatkov.

Vrste poslov, ki jih določamo, so lahko zelo splošni in zajemajo več kontov hkrati ali pa so prikazani ločeno, vendar vezani na eno in isto področje. Kaj hitro bi se lahko zgodilo, da določenih kontov ne bi preverili, zato moramo v fazi preizkušanja podatkov D4 ali prej paziti na okvir desno zgoraj, kjer so navedeni konti, ki so vezani na revizijsko področje. Ko opravimo test podatkov, preverimo ali smo s testiranjem kontrol ali analitičnimi postopki ali testi podatkov pregledali vse konte navedene v zgornjem okviru. Če katere nismo, preverimo ali presegajo izvedbeno pomembnost. Pri tem kriterij ne more biti samo saldo konec leta, saj je na določenem kontu, ki ima nizek saldo, lahko v prometu leta knjiženih za toliko dogodkov, da skupaj presegajo znesek izvedbene pomembnosti. V tem primeru bi morali razmisliti, da vsaj nekaj glede tega konta naredimo – precenjujemo kakšna verjetnost napak je na tem kontu (podobno kot v B7, kjer se odločamo o nadaljevanju ali ne). To nam je prvi indic, da bi bilo iz tega vidika dobro določati več vrst poslov.

Če ugotovimo v D3, da določenega konta nismo nič preverili in presega pomembnost, dodajte ali teste notranjih kontrol (redko, saj gre ponavadi za konte z nerutinskimi knjižbami, razen če nismo dobro opravili začetnega dela z identifikacijo vrst poslov), analitičnimi postopki ali testi podatkov.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Primer 1:

Preglejte področje nabava in ugotovite, katerega konta se testi, kontrole, analitični postopki ne dotikajo.

Gre za konto 285, katerega saldo konec leta ne presega izvedbene pomembnosti, vendar pa pregled brutobilance kaže, da je največ prometa v letu na dveh 6 mestnih kontih in sicer Obveznosti do odvisne matične družbe in Obveznosti iz naslova cesij, oboje po vsaj 550.000 EUR prometa v letu. Odločite se, kako boste vključili dogodke na teh kontih v Descartes, da boste izvedli revizijske postopke, ki bodo zmanjšali tveganje pomembno napačnih navedb na teh dveh kontih. Možnost je določitev nove vrste posla (preko tega dodati notranje kontrole, teste notranjih kontrol, analitične postopke, teste podatkov) ali pa samo dodate teste podrobnosti v D3. Odločitev je odvisna od tega ali gre za rutinske postopke in so podvrženi notranjim kontrolam ali ne ter ali je glede na število knjiženj na tem kontu smiselno testirati notranje kontrole, četudi obstajajo, saj z večjo učinkovitostjo preverimo konto s testiranjem podatkov.

Primer 2:

Vrsta posla je prodaja. Če pogledamo brutobilanco, imamo poleg prodaje proizvodov tudi prodajo storitev, sicer v precej manjšem obsegu, vendar presega pomembnost. V kolikor ni bil izločen posel kot ločen posel poleg prodaje, je potrebno paziti, da v zvezi s tem kontom nekaj naredimo, saj presega pomembnost. Razmisliti moramo, ali notranje kontrole zajemajo tudi ta konto ali ne. V kolikor ne (knjiženje teh računov je lahko ročno), razmislimo o dodajanju vrste posla in se v B7 opredeljujemo o tem ali bomo nadaljevali s pregledom ali ocenjujemo, da ni verjetno, da pride do napak. Druga pot je, da izvedemo testiranje podatkov in analitične postopke, brez da bi odprli novo vrsto posla, saj kot smo zapisali, notranjih kontrol pri knjižbah na teh kontih ni ustrezno delujočih, dodajanje vrste posla pa omogoča testiranje notranjih kontrol.

Kdaj bi odprli novo revizijsko področje? Z odprtjem revizijskega področja bi postopali v primeru, da ta vrsta prihodkov (storitve) predstavlja več ali manj samostojen, ki ima vpeljane svoje notranje kontrole, ki v večji meri niso povezane z obstoječimi kontrolami na področju prodaje proizvodov.

Komentar 3:

Zakaj dodajamo konte IPI-ja v B7 na salde kontov, čeprav to po vsebini niso, saj gre po vsebini za vrste poslov. S tem vzpostavimo preglednost nad brutobilanco, z namenom preverjanja popolnosti povezanosti s poslov (konto vezan vsaj na en konto). V zavihku D pri testiranjih na koncu ob pregledu opravljenega dela lahko preverimo preko preglednice kontov desno zgoraj ali smo pregledali vse konte ter dodajamo teste podrobnosti, če niso zajete v okviru testiranja notranjih kontrol ali analitičnih postopkih – kot je prikazano v primeru 1.

PREGLED NAD TRDITVAMI

Descartes ima ob koncu dobro funkcijo pregleda nad poslom – glej meni levo. Po odprtju internetne strani lahko izberete odprte zadeve, ki vam vas opozarja na postopke, ki niso dokončani, pa so bili predvideni. Drug pregled omogoča v levem meniju Stanje posla, ki omogoča pregled nad izvršenimi postopki glede na število predvidenih ter pregled še nerazrešenih bistvenih zadev in zadev za nadaljevanje. Noben od teh pregledov pa ne omogoča pregled nad trditvami. Za ta namen je predviden gumb Povzetek v zavihku D4.

Povzetek uradnih trditv

Osvetli Zapi

Področje: Nabava

Vrsta posla - Dejavniki tveganja - Dejavniki tveganja prevare

Tip	Ime	Uradne trditve, poretke s postopki pod D1-D3
D	evidentiranje superabator v napačno	C, -, -
P	nabava	PNTCR, O PoP Vr, -

Saldo na konci

Ime	evidentiranje superabator v napačno obdobje
-----	---

Razkritja

Ime	evidentiranje superabator v napačno obdobje
-----	---

Uradne trditve, poretke s postopki pod D1-D3

Ime	evidentiranje superabator v napačno obdobje
D1: 9 uveljavljanje obvezn	C, -, -
D3 prejeti dobropisi	C, -, -

Vrste poslov

Navn	Stanje
nabava	C

SL 20:08 15.6.2014

Povzetek uradnih trditve

Osvetli Zapi

Področje: Nabava

Vrsta posla: Dejavniki tveganja - Dejavniki tveganja prevare

Tip	Ime	Ustrezne uradne trditve (B7)	Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3
D	evidentiranje superabov v napačno ...	C, -, -	C, -, -
P	nabava	PNTCR, O PoP Vr, -	PNTCR, O PoP Vr, -

Saldo na kontih

Ime	nabava
13: DANI KRATKOROČNI PREDJUMI	O Po
19: KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOV.	O P Vr
29: KRATKOROČNE PASIVNE ČASOV.	O P Vr
74: FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNI.	-
285: Ostale kratkoročne poslovne obve.	O PoP
22: KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (d.	O PoP Vr

Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3

Ime	nabava
D1: 2. Omgitev dostopa do	M, -, -
D1: 3. Usklajevanje prevajanja	T, -, -
D1: 4. Prejeti materiali so pr...	PNT, -, -
D1: 5. Prevzeti materiali je pr...	NTC, -, -
D1: 6. kontrola naročilnic s ...	PT, -, -
D1: 7. v poslovnih knjigah s ...	P, -, -
D1: 8. kontrola usklajenosti	PCR, -, -
D1: 9. usklajevanje obvezn...	- O PoP Vr, -
D1: 10. popolnost knjiženja ...	PC, -, -
D1: 11. kontrola nezaračun...	PNC, -, -
D2 analiza prometov dobavi...	N, -, -
D2 analiza stroškov	PTCR, -, -
D3 usklajevanje analitike in ...	- O PoP Vr, -
D3 out-off test	C, -, -
D3 prebiti saldi	R, O Po, -
D3 obveznosti za nezaraču...	P, -, -
D3 pregled dane predjume	N, O, -
D3 usklajevanje	- Vr, -

SL 20:08 15.6.2014

Cilj pregleda je, da pokrijemo vse trditve, ki smo jih planirali preveriti v zavihku B7. Če katere nismo, izvedemo dodatne revizijske postopke, da jih pokrijemo.

Preveritve trditve lahko določamo v okviru identifikacije notranjih kontrol v C3 po vsaki posamezni notranji kontroli, kasneje pri analitičnih postopkih D2 in testih podrobnosti D3 po posameznem izvedenem postopku.

V D3, ko želimo določati trditve, ki jih pokriva posamezni postopek, ugotovimo, da v primeru, da imamo malo vrst poslov, z več postopki (ki so sicer orientirani na dva različna konta) pokrivamo ene in iste trditve na posamezni vrsti posla.

Primer 4:

Pri praktični uporabi boste naleteli tudi na problem (če želite biti natančni), da ne boste vedeli katere trditve odključati glede na planirane, v primeru, da imamo malo vrst poslov oziroma nanje vežemo več kontov z različnimi značilnostmi in zato tudi svojimi postopki testiranja podatkov.

Smo v Nabava D3 in testiramo.

Descartes
A. Zadežna dejavnosti priiski B. Poznavanje organizacije C. Ocenitev kontrol D. Nadležni revizijski postopki E. Končni postopki

1/2013
 PROIZVODNJA d.d.
 Priporočila: 14 Prikl.

Nabava

Tveganje	Opis	Uradne trditve	Razvrstitev	Izvedena pomenbnost
evidentiranje superabovrov v napačno ob.	kupljene superabovrov dobaviteljev v nap...		3	
nabava	naročanje, dobavitelj, prevzem materiala	PNTOR	1	

Saldi na kontri/raditja	Bilanca	Uradne trditve	Izvedena pomenbnost	Ocenjeno tveganje:
13.DANI KRATKOROČNI PREDJUMI IN VAR.	579.729	O Po		Nizka
19.KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RA...	65.005	O P Vr		Pogrešno ocenjeno tveganje:
29.KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RA...	-126	O P Vr		Nizka

D1: Preizkus kontrol | D2: Analitični postopki preizkušanja podatkov | D3: Preizkus podrobnosti | D4: Sklep | Pojdi na G. Ovsrednotenje kontrole

Priponke (0)
Microsoft Sans Serif

Preizkus podrobnosti

Ine	Razpredstev časa	Opravi	Datum	Skladi	Pregledal
usklajevanje analitike in sinte...	ZF 01	MZ	7.3.2014	dobavitelj	DS
usklajevanje IOP	ZF 02	MZ	7.3.2014	dobavitelj	DS
cut-off test	ZF 03	MZ	14.3.2014	CUT OFF	DS
prebiti saldi	ZF 04	MZ	7.3.2014	dobavitelj	DS
obveznosti za nezarčunano ...	ZF 05	DS	12.6.2014	dobavitelj	DS
Kupljeni dnevi predjume	ZF 06	MZ	10.3.2014	dobavitelj	DS
tečajne razlike	ZF 07	MZ	7.3.2014	dobavitelj	DS
starostna struktura in zamudi...	ZF 08	MZ	10.3.2014	dobavitelj	DS
prejeti dobropisi	ZF 09	DS	12.6.2014	DS	DS
odloži stroški ACR	ZF 10	MZ	13.3.2014	DS	DS
vnaprej vračunani stroški PCR	ZF 11	MZ	13.3.2014	DS	DS
test stroškov	ZF 12	MZ	14.3.2014	stroški et...	DS
povezava kontov z izkazi	ZF 13	DS	12.6.2014	izkazi	DS

Viri, obseg, ocenitev in.

VIR/OBSEG:
promet na konto kartici 13, saldokonti danh predjumov konec leta.

OČENITEV/POSTOPIKI:
Prevetev vsebine knjžib na primeru 5 največjih predjumov v letu: nakazilo, račun za predjum, dojava, račun za dobavo, zapiranje predjuma.
Prevetev saldi odprtih predjumov konec leta po patnihih, usklajenost z brutobilanco in preventiv starosti odprtih predjumov. Možnost obstaja starih odprtih danh predjumov, ker račun za dobavo, stotter še ni bil izdan, saj je potrebno vse obračunati naenkrat.

Izid postopkov

nekateri starejši predjumi so upravičeno odpti, npr. do Počivalstva, projekt (po javnem razpisu) se bo nadaljeval v 2014, ker so ga tekem izvajanja razširili, zaradi potrebe razpisa, račun še ni bil izdan, saj je potrebno vse obračunati naenkrat.

Vrstavi pregled

Tveganja

Tveganja	Uradne trditve
evidentiranje superabovrov v na	... ..
nabava	N . O . -

Ugotovljene napačne navede

Leto	Ops	Znesek	Učinek na računovodske izkaze	Vpliv na računovodske izkaze	Lastnosti napačne navede	Popravljen
2013	superabat za 2013, kuplje...	32.400	previseko obveznosti in pr...	Napačne navede pri izidu...	Trenutna napaka	Ne

Administracija
Izstopi iz Descartes

Pri preveritvi »preglej dane predujme« ne vemo, katere trditve moramo preveriti v okviru vrste posla nabava. Kako to preveriti, da bi bilo to usklajeno s tistimi trditvami, ki smo jih izbrali pri posameznem kontu/razkritju/poslih/tveganjih? Pogledamo pregled nad konti desno zgoraj in vidimo, da smo za konto 13 planirali pregled trditev O in Po. Pri testu smo odkljukali N in O, torej manjka Po. Takšen primer nam tudi v D4 Povzetek pokaže, da manjka pregled Po, vendar je potrebno več napora, da to ugotovimo. To nam je drugi indic, da poskušamo določati več vrst poslov.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Primer 5:

Povzetek v Davki D4 pokaže, da dve trditvi nista pokriti in sicer NT. Najdite vir teh trditev.

Povzetek uradnih trditev

Osvetli Zapi

Področje: Davki

Vrsta posla: Dejavniki tveganja - Dejavniki tveganja prevare

Tip	Ime	Ustrezne uradne trditve (B7)	Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3
D	upravičenost uveljavljanja olajšav za RL	NT, PoVr	- , PoVr
P	DDV	PNTCR, O PoP Vr	PNTCR, O PoP Vr
P	DDPO, odločeni davki	PNTCR, O PoP Vr	PNTCR, PoP Vr

Saldo na kontih

Ime	upravičenost uveljavljanja olajšav za R&R
161 - Kratkoročne testirave za davke od	PoVr

Raznija

Ime	upravičenost uveljavljanja olajšav za R&R
-----	---

Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3

Ime	upravičenost uveljavljanja olajšav za R&R
D3 pregled obračuna DDPO	- , WPo

Vrste poslova

Navn	Pistand
------	---------

SL 20:30 15.6.2014

Davki imajo bistveno tveganje uveljavljanje olajšav, za kar mora podjetje imeti vzpostavljene notranje kontrole, da zmanjšuje to tveganje. Opišemo notranje kontrole v C2, in se odločamo ali jih testiramo ali samo podatke (kar omogoča tip tveganja 2 – bistveno tveganje). Odločimo se jih tudi nekaj testirati. Podatke pa testiramo v D3. Zakaj smo šele tukaj zaznali notranje kontrole? Ker smo premalo pozornosti posvečali Pristopu (B8) – okvir spodaj, kjer bi zavedli, kako bomo pristopili k dejavniku tveganja ali pa smo ob izpolnjevanju C – davki pozabili, kaj smo imeli planirano, da izvedemo. Izvedeli smo šele po končnem pregledu v D4 po pregledu trditev.

Lahko gremo še dalje z razmišljanjem s tem, da bi olajšave za R&R lahko spadale pod svoje revizijsko področje in sicer še širše gledano kot revizijsko področje R&R, na katere so vezani konti 002 Odloženi stroški razvoja, 79 Usredstveni lastni proizvodi in storitve, 41 Stroški R&R, vezano nanje tudi tveganje davčnih olajšav. Svoje revizijsko področje omogoča sovja organizacijska enota, lastne notranje kontrole in obstoj rutinskih postopkov.

Primer 6:

Če je test kontrol bil neuspešen, ne zajame preveritve trditev in jih je potrebno preveriti dodatno v D3.
Primer Zaloge – zadnja kontrola, izberite, da test kontrole pokaže nedelovanje kontrole. Povzetek D4 bo pokazal, da ni testiran obstoj.

Povzetek uradnih trditev [O] [X] [Tiskaj]

Opreži | Zapiši

Področje: Zaloge in proizvodnja

Vrsta posla: Dejavniki tveganja - Dejavniki tveganja prevare

Tip	Ime	Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3
D	neustrezno vrednotenje nedokončane ...	... O Vr ...
D	visoka nihanja cen vhodnih materialov ...	... Vr ...
D	napačno vrednotenje zalog polzi in g...	... Vr ...
P	proizvodnja	PNTČR ...
P	materialno poslovanje	PNTČR ... O PoP Vr ...

Saldo na koncu

Ime	neustrezno vrednotenje nedokončane proizvodnje
60. NEDOKONČANA PROIZVODNJA I.	O Vr

Razlika

Ime	neustrezno vrednotenje nedokončane proizvodnje
-----	--

Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3

Ime	neustrezno vrednotenje nedokončane proizvodnje
D1: Izboljšanje in sprem...	... Vr ...
D1: Evidentiranje porabe m...	... Vr ...
D1: Odpiranje DN za vsak i...	... Vr ...
D3 odprti delovni nalogi	... Vr ...

Vrste poslov

Ime	Navn	Postand
proizvodnja		

SL 20:31 15.6.2014

Primer 7:

V kolikor so vneprej vnesena obvezna razkritja v E4, jih je možno dodajati s padajočim menijem v primeru preveritev trditvev razkritij v B7. Razkritja, ki smo jih izpostavili v B7, se prenesejo v ekran zgoraj desno v zavihkih C in D. Vsaj na koncu v D3, ko opravimo teste podrobnosti, pregledamo zgornjo preglednico kontov, kjer so navedena tudi razkritja in preverimo ali so izvedeni testi za potrditev trditvev na razkritjih. Smiselnost testiranja razkritij skozi D1, D2, D3 je v tem, da jih dejansko revidiramo, ne samo odključamo, da so razkriti, kot je temu tako v E.

Glej primer prodaja D4 povzetek in komentirajmo preglednico – vse trditve, predvidene za testiranje razkritij so pokrite.

Povzetek uradnih trditvev

Osvetli Zapri Tiskaj

Področje: Prodaja

Vrsta posla: Dejavniki tveganja - Dejavniki tveganja prevare

Tip	Ime	Ustrezne uradne trditve (B7)	Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3
D	neplačljivost terjatev do odvisnih dr...	-. Vr. -	-. Vr. -
P	prodaja	PNTCR, O PoP Vr, P NpoTvRr	PNTCR, O PoP Vr, P NpoTvRr
D	prevratko izkazani prihodki	NTC, -	NTC, -

Saldo na kontih

Ime	prodaja
12: KRATKOROČNE TERJATVE DO K...	O PoP Vr
23: DOBLJENI KRATKOROČNI PRED...	O PoP Vr
14: KRATKOROČNE TERJATVE IZ PO...	O PoP Vr
76: POSLOVNI PRIHODKI	-
723: Prevrednotovalni odhodki kot posl...	-
78: DRUGI FINANČNI PRIHODKI IN O...	-

Razkritja

Ime	prodaja
Starostna struktura terjatev in usmeritev	TvRr
Zavarovanje terjatev	P Npo
Terjatve do članov uprave, NS in lastnikov	P Npo
Metoda merjenja prihodkov	NpoRr

Uradne trditve, pokrite s postopki pod D1-D3

Ime	prodaja
D2 analiza prihodkov	C, -
D2 analiza kupcev	N, O, -
D2 analiza terjatev po starosti	- , - , P Tv
D3 pregled IOP-jev	- , O PoP Vr, -
D3 ocena popravila terjatev	- , Vr, TvRr
D3 odpis in iztejava popravil	N, Vr, -
D3 cut-off test	C, -
D3 pregled dobropisov in st...	PC, -
D3 povezava kontov z izkazi	R, Vr, Rr
D3 usklajenost prometa tes...	PNR, -
D3 pregled prejetih prejemov	- , O PoVr, -
D3 letljajne razlike	- , Vr, -
D3 usklajenost analitike in st...	- , P, -
D3 prebiti saldi	PR, -
D3 neodložljive knjigbe na pr...	NR, -
D3 zavarovanje terjatev	- , - , P Npo
D3 metoda merjenja prihodk...	- , - , NpoRr
D3 terjatve do članov uprav...	- , - , P Npo

SL 20:33 15.6.2014

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

The World Bank Centre for Financial Reporting Reform

TEME ZA RAZPRAVO

- Kako pristopiti k uvajanju Descartesa v praksi? Uporaba obstoječih metodologij
- Kako pristopiti k izvedbi revizije v Descartesu? Descartes nas sili v razmišljanje o dogodkih na posameznem kontu (ali odpremo vrsto posla, katere trditve bomo preverjali na teh kontih).
- Kako podrobno določati vrste poslov: V skrajnosti bi lahko določili toliko vrst poslov, kolikor je kontov, saj konti nosijo v osnovi trditve posloводства o PNTČR, ter saldi na kontih o PVrOPo.
- Kako nas sistematičnost, kot jo imamo v Descartes opozarja na to, da ne izvajamo dvojnega dela v obliki testiranja notranjih kontrol in nato ponovno s testiranji podatkov. Npr. pri stalnih sredstev se vprašujemo, zakaj smo testirali notranje kontrole, če smo izvajali podrobne teste podatkov, ki so enako pokrili področja. Kaj lahko naredimo? Zavedemo kontrole, vendar ne odkljukamo testiranja. To povzroči, da ne prenese trditev naprej kot izvedenih.